

Beynəlxalq Oftalmologiya Şurası /
Oftalmoloji Cəmiyyətlərin Beynəlxalq Federasiyası
&
Müasir Oftalmologiyanın İnkişafına Yardım
Birliyi

INTERNATIONAL
COUNCIL of
OPHTHALMOLOGY

International Council of Ophthalmology/
International Federation of Ophthalmological Societies
&
Assistance for Development of Modern Ophthalmology
Union

OFTALMOLOQLAR ÜÇÜN ETİK KOD

AN ETHICAL CODE FOR OPHTHALMOLOGISTS

BAKI / BAKU 2020

Layihənin rəhbəri: Emin Əlihüseynli - MOİYB-nin sədri

Rəy verən: Dosent Zəmfira Məmmədova- Azərbaycan Tibb Universitetinin
Xarici dillər Kafedrasının müdiri

Tərcüməçi: Səfərli Cavadov

“Oftalmoloqlar üçün Etik Kod: Etik prinsiplər və Peşə standartları” oftalmoloqların peşə fəaliyyəti dövründə onların davranışlarının mənəvi prinsip və standartları üzrə tövsiyələri müəyyən edir. Etik Kod iki il müddətində etik standartlar üzrə mütəxəssislər tərəfindən hazırlanmışdır. Kod qanun deyil, yalnız tövsiyə xarakteri daşıyır.

Titled "An Ethical Code for Ophthalmologists: Ethical Principles and Professional Standards," the code defines moral principles and standards to guide the behavior of ophthalmologists. The Ethical Code was developed over the course of two years with guidance from professional ethicists. The core-Code is intended to be general and include principles and not regulations.

Beynəlxalq Oftalmologiya Şurası/ Oftalmoloji Cəmiyyətlərin Beynəlxalq Federasiyası

Oftalmoloji Cəmiyyətlərin Beynəlxalq Federasiyası (OCBF) bütün dünyada professional oftalmoloji birlikləri təmsil edir və onlara xidmət göstərir. Beynəlxalq Oftalmologiya Şurası (BOŞ) OCBF-in icra və idarəedici strukturudur.

OCBF-in və BOŞ-un tarixi 1857-ci ildən başlayır. Həmin ildə 24 ölkədən olan 150 oftalmoloq ilk dəfə Brüsseldə Beynəlxalq Oftalmoloji Kongresdə iştirak etmək üçün toplaşmışdılar. BOŞ-u 1927-ci ildə Hollandiyanın Şeveningen şəhərində, OCBF-ni isə 1933-cü ildə isə İspaniyanın Madrid şəhərində keçirilən oftalmoloji kongresin iştirakçıları təsis etdilər.

BOŞ-un missiyası:

BOŞ bütün dünyada görmənin qorunması üçün oftalmoloji xidməti təmin etmək və oftalmoloji təhsilin artırılması naminə oftalmoloji cəmiyyətlər, oftalmoloqlar və bu sahədə fəaliyyət göstərən digərləri ilə əməkdaşlıq edir.

BOŞ-un əsas öhdəlikəri aşağıdakılardır:

- İnkişaf etməkdə olan ölkələrin ehtiyaclarını ödəmək üçün oftalmoloji təhsilin artırılması, xüsusi ilə də həmin regionlarda çalışan oftalmoloqlara və oftalmoloji xidmət göstərən personala təlimlərin keçirilməsi;
- Görmənin qorunması üzrə təşəbbüslərə cəlb olunmaq naminə bütün dünyada oftalmoloji cəmiyyətlər və oftalmoloqlar arasında əlaqələrin və əməkdaşlığın yaradılması və dəstəklənməsi;
- Oftalmoloji xidmətin artırılması üçün təklif olunmuş standartların və tövsiyələrin müəyyən edilməsi və yayılması;
- Qarşısı alınabiləcək korluğun kökünün kəsilməsi üçün elmi araşdırmaların stimullaşdırılması;
- Bütün dünyada korluğun vurduğu iqtisadi, sosial və fərdi ziyan barədə məlumatın, həmçinin görmənin qorunması və bərpası üçün maliyyə yardımının cəlb edilməsinin və dəstəklənməsinin artırılması.

BOŞ-un əsas proqram və fəaliyyətləri aşağıdakılardır:

- İki ildən bir dünyanın müxtəlif regionlarında Beynəlxalq Oftalmologiya Kongresinin (Ümumdünya Oftalmologiya Kongresi) keçirilməsi;
- Oftalmoloqlar üçün Bazis və Klinik biliklərin qiymətləndirilməsi;
- Beynəlxalq “Fellowship” kurslarının təşkili;
- Beynəlxalq Klinik Tövsiyələrin tərtib olunması;
- Oftalmoloji təhsil sahəsində digər təşəbbüslərin hazırlanması.

Müasir Oftalmologiyanın İnkişafına Yardım Birliyi

Müasir Oftalmologiyanın İnkişafına Yardım Birliyi (MOİYB) 2006-cı ildə Azərbaycanda və regionda gənc oftalmoloqların yaratdıqları ilk oftalmoloji təşkilatdır. Təşkilatın əsas məqsədi görmənin qorunması və korluğun qarşısının alınmasından ibarətdir. Bu məqsədə çatmaq üçün biz oftalmoloji təhsilin artırılmasına, beynəlxalq oftalmoloji təşkilatlarla əməkdaşlığa, həmçinin müasir oftalmologiyanın nailiyyətlərinin ölkəmizdə təbliğ və tətbiq edilməsinə böyük önəm veririk.

International Council of Ophthalmology/ International Federation of Ophthalmological Societies

The International Federation of Ophthalmological Societies (IFOS) represents and serves professional associations of ophthalmologists throughout the world. The International Council of Ophthalmology (ICO) is the executive body and operational arm of IFOS.

The roots of IFOS and the ICO date back to 1857 when 150 ophthalmologists from 24 countries convened in Brussels for the first International Congress of Ophthalmology. Participants in the Congress founded the ICO in 1927 in Scheveningen, Holland, and IFOS in 1933 in Madrid, Spain.

ICO Mission

The ICO works with ophthalmologic societies, ophthalmologists and others to enhance ophthalmic education and the provision of eye care in order to preserve and protect vision for all people worldwide.

Principal Commitments

The ICO is focused on:

- Enhancing ophthalmic education, particularly training of ophthalmologists and other eye care personnel to meet public needs in developing countries
- Stimulating and supporting communication and collaboration among ophthalmologic societies and ophthalmologists globally and their involvement in initiatives to preserve vision
- Defining and disseminating proposed standards and guidelines in order to enhance eye care
- Stimulating research to eradicate preventable blindness
- Raising awareness worldwide of the economic, social and personal impact of vision loss and advocating for increased funding and other support for preservation and restoration of vision.

Among the principle programs and activities of the ICO are:

- The International Congress of Ophthalmology, also called the World Ophthalmology Congress, which is held every two years in a different region of the world
- the ICO International Basic Science Assessment and Clinical Sciences Assessment for Ophthalmologists
- IFOS/ICO International Fellowship
- ICO International Clinical Guidelines
- Other ICO initiatives in ophthalmic education

Assistance for Development of Modern Ophthalmology Union

Assistance for Development of Modern Ophthalmology Union (ADMOU) is the first non-governmental ophthalmological organization in Azerbaijan and in region which established by young ophthalmologists in 2006. Our main goal preservation of vision and prevention of blindness. In order to obtain this aims it's important for us to enhance ophthalmic education, collaboration with international organizations, also advocate and apply achievements of modern ophthalmology in our country.

OFTALMOLOQLAR ÜÇÜN ETİK KOD: ETİK PRİNSİPLƏR VƏ PEŞƏ STANDARTLARI

Etik Kod oftalmoloqların peşə fəaliyyəti dövründə onların davranışlarının mənəvi prinsip və standartları üzrə tövsiyyələri özündə əks etdirir. Bu mənbə həm tibbin müvafiq sahəsinin üzvləri kimi, həm də üzvləri olduqları peşəkar birliklərin məsul şəxsləri kimi oftalmoloqların can atdığı idealları özündə cəmləşdirir.

Altı qrupa bölünən *standartların* hər biri ümumi *prinsiplərdən* ibarət olaraq, əlaqədar meyarları təşkil edir. Standartlar həkimlərin etik və peşə dilemmaları ilə rastlaşdıqda və ya oftalmoloqların peşə məsələləri ilə bağlı davranışlarını təhlil edən zaman hər bir şəxsin istinad edə biləcəyi ətraflı göstərişlər məcmusu kimi nəzərdə tutulur. Ümumi prinsiplər dəyişdirilməmək şərti ilə standartlar lazım gəldikdə əlavə edilə bilər.

1. Xəstəyə xidmət standartları

1.1. Ümumi prinsiplər

Oftalmoloq xəstələri təmiz vicdan və səmimiyyətlə müalicə etməsinə və bütün müalicə dövründə onların maraqlarına uyğun hərəkət edəcəyinə inandırılmalıdır.

1.2. Standartlar

Oftalmoloq:

- xəstələrin həyatını hər şeydən üstün tutmalıdır;
- həyatları və ya sağlamlıqları xəstəlik və ya qəza səbəbindən təhlükə altına düşmüş şəxslərə təcili kömək göstərməlidir;
- irqindən, dinindən, cinsindən asılı olmayaraq bütün xəstələrin müalicəsini təmin etməlidir;
- heç bir təmənnə güdmədən zəruri ehtiyacı olan xəstələrə yardım etməlidir;
- xəstələri hörmət və lazımı diqqətlə müalicə etməlidir;
- xəstələri onların müalicəsinin məxfiliyinin təmin edilməsi barədə arxayın etməlidir;
- bütün müayinələr üçün xəstələrin razılığını əldə etməlidir;
- sağlamlıq vəziyyətləri barədə xəstələri düzgün və dəqiq məlumatlandırmalıdır.

2. Peşə standartları

2.1. Ümumi prinsiplər

Oftalmoloq göstərdiyi oftalmoloji xidməti mümkün olan ən yüksək keyfiyyətlə həyata keçirilməsini təmin etməli və xəstəni buna inandırılmalıdır.

2.2. Standartlar

Oftalmoloq:

- yalnız yerinə yetirilməsi üzrə xüsusi təlim və ya təcrübə keçmiş prosedurları həyata keçirməli və ya bacarmadığı proseduru bu sahədə mütəxəssis olan birinin köməyi ilə icra etməlidir;
- avadanlığın istifadəsi üzrə istismar bacarıqlarını, bilik və professionalizmi inkişaf etdirməli və oftalmologiya sahəsindəki inkişafı ayaqlaşmalıdır;

- etiqadnamə, təlim, təcrübə və bacarıqların təhrif edilməsindən çəkinməlidir;
- optimal mənbələrə əsaslanaraq xəstənin vəziyyətinə uyğun ən yüksək xidmət keyfiyyətini müəyyən etməlidir;
- xəstə və onun sağlamlıq vəziyyəti haqqında müvafiq məlumatların qeydiyyatını səliqəli şəkildə aparmalıdır;
- gigiyenik və etik tələblərə cavab verəcək şəkildə geyinməlidir;
- donor insan toxumalarının istifadəsində qanuna və etik tövsiyələrə əməl etməlidir;
- etik standartları pozmaq şərti ilə tibbi təcrübə və standartlarda olan yerli dəyişikliklərə hörmətlə yanaşmalıdır;
- həkimə əqli, emosional və ya fiziki ziyan vura biləcək hər hansı klinik təcrübə ilə məşğul olmaqdan çəkinməlidir;
- müvafiq səlahiyyətli şəxslərin xəbərdar edilməsi daxil olmaqla, hər hansı oftalmoloqun münasib olmayan davranışını dayandırmadığı məlum olduqda korrektiv tədbirlər görməlidir.

3. Peşəkar cəmiyyət standartları

3.1. Ümumi prinsiplər

Oftalmoloq təsdiq edilmiş standartlar əsasında peşəkar icmalarının məsul üzvü olmağa borcludur, həmçinin bu icmanın və onun üzvlərinin adına xələl gətirə biləcək hərəkətlərdən çəkinməlidir.

3.2. Standartlar

Oftalmoloq:

- həmkarları ilə hörmət və ehtiramla davranmalıdır;
- xəstələrin marağına cavab verəcək münasib məlumatların bölüşdürülməsi daxil olmaqla, onlarla peşəkar şəkildə və ehtiramla dialoq qurmalıdır;
- peşəkar standartlar mövcud imkanlar xaricində olduğu hallarda iş yoldaşlarına kömək etməlidir;
- məsləhət üçün müraciət etdiyi mütəxəssisin fikirlərinə hörmətlə yanaşmalıdır;
- hüquqi məsələlərlə əlaqədar kiminsə daha doğru məlumat verə bilməsi məlum olduğu halda, özünü məharətli şahid qismində qələmə verməkdən çəkinməlidir.

4. Tədqiqat standartları

4.1. Ümumi prinsiplər

Oftalmoloq tibbi tədqiqatlar zamanı etik, hüquqi və elmi meyarları anlamalı və onlara riayət etməlidir.

4.2. Standartlar

Oftalmoloq:

- klinik tədqiqatla əlaqədar müvafiq icmalların mexanizminə riayət etməlidir;
- tədqiqat subyektlərini tədqiqatın mahiyyəti barədə məlumatlandırmalı və xüsusi razılıq əldə etməlidir;
- başqalarının işlərini öz işi kimi təqdim etməkdən çəkinməlidir;
- vəzifəsindən sui istifadə etmədən tədqiqatı dəqiq və aydın şəkildə məruzə etməlidir.

5. İctimai standartlar

5.1. Ümumi prinsiplər

Oftalmoloq ictimaiyyətlə əlaqələri onların sosial məsuliyyətinin göstəricisi olduğuna və düzgünlüyün ən yüksək səviyyəsini nümayiş etdirməsinə inandırmalıdır.

5.2. Standartlar

Oftalmoloq:

- ictimaiyyətlə hörmət və ehtiramla rəftar etməlidir;
- etiqadnamə, təlim, təcrübə və bacarıqları təhrif etməkdən çəkinməlidir;
- səhv, yalan və ya aldadıcı məlumatların verilməsindən boyun qaçırmalıdır;
- əsas məlumatı gizlətməklə azdırıcı informasiyanın verilməsinə yol verməməlidir;
- hər hansı şəxsin narahatlığından və təşvişindən öz xeyri üçün istifadə etməməlidir.

6. Kommersiya standartları

6.1. Ümumi prinsiplər

Oftalmoloq xəstəni inandırmalıdır ki, göstərdiyi oftalmoloji xidmətin məbləği xəstələri və ya bu məbləği ödəyən şəxsləri istismar etmir, iqtisadi və qeyri iqtisadi maraqların ziddiyyətləri tibbi xidmətin yüksək səviyyədə göstərilməsinə təsir göstərmir və bu xidmətlərin reklamı hər hansı kommersiya məqsədi güdmədən yalnız məlumatlandırma xarakteri daşıyır.

6.2. Standartlar

Həkim:

- yalnız xəstənin ən çox ehtiyac duyduğu müayinə, tibbi ləvazimat, dərman və ya tibbi prosedurları məsləhət görməlidir;
- maddi marağı naminə qarşısı alınmadığı təqdirdə xəstəyə ziyan vura biləcək yardımın göstərilməsindən imtina etməməlidir;
- lazım olmayan müayinələrin, tibbi avadanlıqların, dərmanların və prosedurların təyinatından çəkinməlidir;
- gələcək xərclər daxil edilməklə ödənişlər təhrif edilmədən açıqlanmalıdır;
- xidmətlərin və onların tariflərinin təhrif edilməsindən çəkinməlidir;
- kommersiya maraqlarını güdmədən, təklif olunan xidmətlər barəsində tam və aydın şəkildə məlumatların verilməsini təmin etməlidir.

Beynəlxalq Oftalmologiya Şurasının Etik Komitəsi tərəfindən hazırlanıb:

Sədr- Prof. Pinar Aydın, Türkiyə.

Pran Naqpal, Hindistan

Antonio Secchi, İtaliya

Məsləhət Şurası:

Charles Zaks

Albert Jonsen

18.02.2006-cı il tarixdə BOŞ-un Məşvərətçi Komitəsi tərəfindən bəyənilib.

19.02.2006-cı il tarixdə Beynəlxalq Oftalmologiya Şurası tərəfindən bəyənilib.

AN ETHICAL CODE FOR OPHTHALMOLOGISTS:ETHICAL PRINCIPLES AND PROFESSIONAL STANDARDS

This comprises a set of moral principles and standards to guide the behaviour of ophthalmologists within their professional domain. It reflects the ideals to which they should aspire as members of a specialist branch of the medical profession, and as socially responsible members of their (1) respective professional societies.

Each of the six groups of standards includes a general *principle* from which the related *standards* evolve. The standards taken together are intended to represent comprehensive guidelines to which practitioners might refer when confronted with professional or ethical dilemmas, and act as a benchmark by which to judge ophthalmologists' behaviour in professional matters. Standards may be added to through time in response to eventualities, but principles remain immutable over time.

1. Patient Care Standards

1.1 General Principle

The ophthalmologist ought to ensure that the patients are treated with dignity, honesty and integrity, and act in the best interests of the patient at all times.

1.2 Standards

The ophthalmologist ought to:

- put respect for the patient's life above all other considerations
- provide prompt help to persons whose life or health is endangered by disease or accident
- treat all patients without prejudice based on race, religion, gender.
- administer to patients in material need without thought to recompense.
- treat the patient with consideration and respect.
- ensure the privacy of the patient, and maintain confidentiality in all aspects of the patient's treatment
- obtain the informed consent of the patient for all interventions.
- provide the patient with truthful accurate information about their state of health.

2. Professional Practice Standards

2.1 General Principle

The ophthalmologist ought to ensure that ophthalmic care is of the highest quality possible.

2.2 Standards

The ophthalmologist ought to:

- perform only those procedures in which he/she is competent by reason of specific training or experience, or is assisted by one who is.
- maintain competence in technical ability, cognitive knowledge, and professionalism, keeping abreast of developments in ophthalmic practice.
- refrain from misrepresentation of credentials, training, experience or ability.
- find the best quality care for the patient's condition, including appropriate referrals as required by the condition.
- maintain accurate records of relevant information about the patient and their state of health.
- be appropriately dressed to meet the requirements for hygiene and courtesy.
- respect laws and ethical guidelines on the use of donated human tissue.

- respect local variations in medical practice and customs, provided these do not contravene the ethical standards.
- refrain from or withdraw from engaging in any form of clinical practice that might be compromised by the physician's mental, emotional or physical impairment.
- take corrective action when aware that an impaired ophthalmologist has not ceased inappropriate behaviour, including notifying the appropriate authorities.

3. Professional Community Standards

3.1 General Principle

The ophthalmologist ought to be a responsible member of their professional community by maintaining standards, avoiding conduct that would bring the community and its members into disrepute.

3.2 Standards

The ophthalmologist ought to:

- treat colleagues with respect.
- maintain respectful professional dialogue, conducted in a manner that advances the best interests of the patient, including the sharing of relevant information.
- provide help to colleagues in cases where professional standards of care are below available possibilities.
- respect the interests of the referring physician when asked for consultation or second opinion.
- refrain from acting as an expert witness in legal cases unless one can do so truthfully?

4. Research Standards

4.1 General Principle

Ophthalmologists should be conscious of and observe the ethical, legal and scientific criteria for medical research.

4.2 Standards

The ophthalmologist ought to:

- observe appropriate review mechanisms for clinical research.
- inform research subjects of the nature of the investigation, and obtain special informed consent.
- refrain from representing another's work as their own.
- report research accurately and avoid conflict of interest.

5. Social Standards

5.1 General Principle

The ophthalmologist ought to ensure that communications to the public reflect their social responsibilities, and reflect the highest level of probity.

5.2 Standards

The ophthalmologist ought to:

- communicate accurately with the public.
- refrain from misrepresentation of credentials, training, experience or ability.

- refrain from providing false, deceptive, or misleading information.
- refrain from misleading through omission of material information.
- refrain from appealing to an individual's anxiety in an unfair way for self-benefit.

6. Commercial Standards

6.1 General Principle

The ophthalmologist ought to ensure that fees for ophthalmologic services do not exploit patients or others who pay for the services, that economic and non-economic conflicts of interest do not interfere with the delivery of the highest quality care, and that the advertising of services reflects information and not commercial criteria.

6.2 Standards

The physician should:

- recommend only those tests, devices, drugs or procedures that advance the best interest of the patient.
- not withhold necessary care to a patient's detriment and for the physicians financial advantage.
- refrain from prescribing unnecessary tests, devices, drugs or procedures.
- disclose fees without misrepresentation, including future costs to be incurred as part of treatment.
- refrain from misrepresenting services, or the charges made for services.
- provide clear and sufficient information about the availability and type of services offered, without competing on a commercial basis.

Developed by the International Council of Ophthalmology Ethics Committee:

Pinar Aydin, MD, PhD, Turkey, Chair

Pran Nagpal, MD, India

Antonio Secchi, MD, Italy

Consultants to the Committee:

Charles Zacks, MD

Albert Jonsen, PhD

Approved, Advisory Committee to the ICO, February 18, 2006

Approved, International Council of Ophthalmology, February 19, 2006